

LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTRAS PIRMININKAS

Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius, tel. 8 706 63851, faks. 8 706 63877, el. p. MinistrasPirmininkas@lrv.lt

Pagal adresatų sąrašą

2024-01-04

Gerbiamieji,

Lietuvos saugumas ir gynybos pajėgumų stiprinimas yra tie klausimai, kai galime džiaugtis jau kurį laiką mūsų politinėje bendruomenėje vyraujančiu sutarimu dėl jų svarbos, kurį liudija ir atitinkamas parlamentinių politinių partijų sutarimas, pasirašytas 2022 metais.

Po Rusijos pradėtos plataus masto invazijos į Ukrainą 2022 m. vasarį įvyko daug svarbių pokyčių – aptarę ir sutarę su visomis Parlamento frakcijomis ženkliai padidinome krašto apsaugos finansavimą 2022 metais taip, kad jis siektų dabar politinių partijų sutarime užfiksuotą 2,5 procentų BVP ribą. Įvertinus labai spartų nominalaus BVP augimą pastaraisiais metais, praktikoje tai reiškia dvigubai didesnę krašto apsaugos finansavimą. VGT buvo pritarta nacionalinės divizijos kūrimui siekiant išvystyti jos pajėgumus iki 2030 metų. Galiausiai, 2023 m. buvo priimtas išties istorinis Vokietijos institucijų sprendimas, kurio atkakliai siekėme – dislokuoti Lietuvoje brigadą, kam iš Lietuvos pusės taip pat turi būti pasirengta sukuriant reikiamą infrastruktūrą ir kitas priemones. Seimas pradėjo svarstyti šaukimo reformą, kuri leistų palaipsniui pereiti prie visuotinio šaukimo, Seimui apsisprendus dėl šauktinių skaičiaus augimo. Buvo priimta nemažai sprendimų ir pilietinio pasipriešinimo, civilinės saugos bei kitose susijusiose srityse, stiprinančių mūsų visų atsparumą ir valią priešintis.

Dauguma šių sprendimų ne tik buvo priimti plačiu konsensusu Parlamente, bet ir peržengia bet kurios vienos Seimo (ir, atitinkamai, Vyriausybės) kadencijos ribas, todėl reikalaus tęstinumo ir po Seimo rinkimų. Ir nors parlamentinių partijų susitarimas leidžia tokio tęstinumo tikėtis, kai kurie aktualūs klausimai turi būti aptarti jau dabar, tiek atsižvelgiant į nepalankiai besiklostantį geopolitinį kontekstą, kai Rusijos valdžia priima sprendimus itin ženkliai didinančius finansavimą kariniams tikslams, o ekonomika iš esmės perorientuojama iš civilinės į karinę, tiek atsižvelgiant į būtinybę strateginius tikslus įgyvendinti maksimaliai sklandžiai, nepaisant politinio ciklo.

Nors politinių partijų susitarimas fiksavo 2,52 proc. BVP krašto apsaugos finansavimo ambiciją, ne paslaptis, kad esama pritarimo ir didesniam rodikliui tuo pat metu nesutariant, iš kokių

šaltinių tai būtų finansuojama. Siūlymai didinti finansavimo procentą skolintų lėšų sąskaita nėra racionalūs tvarumo požiūriu, nes poreikiai yra labai ilgalaikiai, neapsiriboja vienos ar kitos infrastruktūros sukūrimu, o skolos aptarnavimo išlaidų augimas realiai mažina galimybes tuos ilgalaikius poreikius finansuoti. Galiausiai, fiskalinės drausmės taisyklės, vėl pradėtos taikyti po gana ilgalaikės išimties laikotarpio, verčia ieškoti tvaraus būdo įgyvendinti sprendimus.

2023-2024 m. laikotarpiu mums pavyks pasiekti, kad išlaidos krašto saugumo reikmėms bus aukštesnės nei partijų sutarti 2,52 proc. BVP, kadangi nemažai svarbių projektų bus įgyvendinama Laikinojo bankų solidarumo įnašo lėšomis, kurios Vyriausybės siūlymu ir Seimo sprendimu tikslingai nukreiptos karinės infrastruktūros ir karinio mobilumo projektų įgyvendinimui. Minimas įnašas leido per dviejų metų laikotarpį minimiems tikslams skirti daugiau nei 0,5 proc. BVP, krašto saugumo ir gynybos bei susijusiems poreikiams (karinio mobilumo projektams) realiai skiriant apie 2,7-2,8 proc. BVP. Laikinojo bankų solidarumo įnašo lėšomis įgyvendinami projektai leis atlikti didelę dalį Vokietijos brigados priėmimui reikalingų darbų.

Tačiau pasibaigus Laikinojo bankų solidarumo įnašo įstatymo galiojimui, o ir objektyviai susitraukus šio įnašo bazei, kurią sukūrė beprecedentis ECB bazinių palūkanų normų didinimas, tuo tarpu nominaliam BVP augant vidutiniškai 5 proc. į metus, partijų sutartas 2,52 proc. BVP finansavimas reikštų finansavimo realų mažėjimą lyginant su 2023-2024 m. laikotarpiu, kas itin apsunkintų galimybes plėsti šaukimo mastus, o dar labiau – nacionalinės divizijos pajėgumų išvystymą greičiausiai objektyviai įmanomu metu. Krašto apsaugos finansavimo išlaikymas aukštesniame lygyje ar jo santykio su BVP didinimas nuo esamo kitų viešųjų paslaugų finansavimo sąskaita neatrodo nei pagrįstas, nei pageidautinas.

Atsižvelgdama į tai, kad 2025 m. valstybės biudžeto projektą turės parengti XVIII-oji Vyriausybė, nors jo priėmimas įvyks po Seimo rinkimų ir jo įgyvendinimą turės užtikrinti po Seimo rinkimų suformuota Vyriausybė, taip pat į tai, kad mokesčių įstatymų pakeitimai turėtų būti priimami likus ne mažiau nei pusmečiui iki jų įsigaliojimo, manau, jog tikslinga šiais klausimais pasitarti kuo platesniame rate, ieškant galimo konsensuso, kokie pasiūlymai galėtų būti Vyriausybės pateikti Seimui pavasario sesijoje, siekiant užtikrinti išteklių krašto apsaugai planavimo 2025 m. galimybes, adekvačias kylantiems iššūkiams ir reikalingiems per laikotarpį iki 2030 įgyvendinti sprendimams, ypač dėl šaukimo ir nacionalinės divizijos. Preliminariu vertinimu per šį laikotarpį pradėdant nuo 2025 m. šiems tikslams pasiekti reikėtų apie 0,4-0,5 proc. BVP papildomo tvaraus finansavimo virš šiuo metu partijų sutarto 2,52 proc. BVP rodiklio.

Todėl kviečiu Jus (ar Jūsų įgaliotus atstovus) dalyvauti šių klausimų aptarime, kurio metu Krašto apsaugos ministerija pristatytų poreikius ir iššūkius, kylančius įgyvendinant Lietuvos saugumą stiprinančius projektus ir šį įgyvendinimą spartinant. Susitikime galėtume aptarti kokių būdu ne papildomo skolinimosi, ateityje išstumiančio nacionalines išlaidas (taigi ir išlaidas gynybai), sąskaita galėtume užtikrinti šių poreikių finansavimą pasibaigus Laikinojo bankų solidarumo įnašo taikymui.

Siekdama kuo platesnio atstovavimo ir kuo kokybiškesnės diskusijos, visų patogumui siūlau keletą galimų datų ir laikų, iš kurių prašyčiau **iki sausio 15 d.** indikuoti Jums tinkamiausią (-ius) ir informuoti mano biuro vadovę Ievą Skarelytę el.paštu ieva.skarelyte@lr.v.lt. Galimi laikai būtų: **sausio 22 d., pirmadienį, 10 val., sausio 24 d., trečiadienį, 10 arba 15 val. ir sausio 29 d., pirmadienį, 10 val.** Tikslus susitikimo laikas bus Jums praneštas iki sausio 17 d.

Pagarbiai

Ministrė Pirmininkė

Ingrida Šimonytė

Adresatų sąrašas:

Darbo partijos pirmininkui Andriui Mazuronui

Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininkui Sauliui Skverneliui

Laisvės partijos pirmininkei Aušrinei Armonaitei

Liberalų sąjūdžio partijos pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen

Lietuvos lenkų rinkimų akcijos – Krikščioniškų šeimų sąjungos partijos pirmininkui
Valdemar Tomaševski

Lietuvos regionų partijos pirmininkui Jonui Pinskiui

Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkei Vilijai Blinkevičiūtei

Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkui Gabrieliui
Landsbergiui

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkui Laurynui Kasčiūnui

Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkui Mindaugui Lingei

Krašto apsaugos ministrui Arvydui Anušauskui

Finansų ministrei Gintarei Skaistei

Nacionalinės NVO koalicijos direktorei Gajai Šavelei

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkei Ingai Ruginienei

Lietuvos geležinkelininkų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkui Artūriui Černiauskui

Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkei Daliai Jakutavičiui

Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkei Kristinai Krupavičienei

Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininko pavaduotojui Rimtautui
Ramanauskui

Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos pirmininkui Arvydui Dambrauskui

Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkui, Lietuvos kultūros darbuotojų
profesinės sąjungos pirmininkui Mantui Stanžiui

Asociacijos „Investors’ Forum“ vykdomajai direktorei Rūtai Skyrienei

Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narei Aurelijai Gabrielei Maldutytei

Lietuvos pramonininkų konfederacijos generaliniam direktoriui Ričardui Sartatavičiui

Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentei Evaldai Šiškauskienei

LR Trišalės tarybos pirmininkui, AB „Lietkebelis“ generaliniam direktoriui, Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentui Sigitui Gailiūnui

Lietuvos verslo konfederacijos prezidentui Andriui Romanovskiui

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų direktoriui Sigitui Dimaičiui

Kopija žiniai:

LR Prezidento vyriausiajam patarėjui nacionalinio saugumo klausimais Kęstučiui Budriui